

W ciągu minionych trzech lat wzrosło zainteresowanie małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) realizacją zamówień publicznych. Zwiększyła się też liczba wykonawców przekonanych o tym, że dostęp do informacji o zamówieniach publicznych został znacznie ułatwiony.

Poprawiła się również opinia wykonawców na temat jakości specyfikacji zamówień (SIWZ). Ponadto, sami zamawiający dostrzegli wysoką świadomość oferentów co do rozwiązań sprzyjających udziałowi MSP w rynku zamówień publicznych. Pomimo pozytywnych zmian rynku zamówień publicznych nie udało się wyeliminować niektórych jego negatywnych zjawisk. Przede wszystkim nastąpił spadek liczby MSP biorących udział w przetargach. I niestety, w rozstrzygnięciach ciągle dominującym kryterium jest najniższa cena.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości opublikowała wyniki trzeciej edycji badań rynku zamówień publicznych realizowanych w ramach projektu systemowego pt. „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”. Ich celem było dokonanie pogłębionej analizy barier w dostępie małych i średnich przedsiębiorstw do tego rynku oraz utrudnień w rozwoju zamówień innowacyjnych i elektronicznych. W efekcie badania zgromadzono opinie obu stron o rynku zamówień publicznych, tj. wykonawców z sektora MSP oraz zamawiających. Badanie ma charakter cykliczny. Dzięki więc danym wcześniej zgromadzonym oraz uaktualnionym w trzeciej edycji udało się przeprowadzić analizę zmian, które zaszły na rynku zamówień publicznych w latach 2011-2013.

Zwiększenie udziału MSP w rynku zamówień publicznych było jednym z celów „nowego podejścia do zamówień publicznych”. MSP uznano istotnym sektorem zarówno w unijnych, jak i krajowych regulacjach prawa zamówień publicznych. Na

rynku zamówień aktywność tej grupy przedsiębiorstw niestety maleje. W badaniu ilościowym MSP wykonanym w 2011 roku zarejestrowano 25% firm tego sektora aktywnych na rynku zamówień publicznych, w 2012 roku stanowiły już tylko 18%, a w 2013 roku ta liczba spadła do 14% ogółu oferentów MSP.

W opinii wykonawców z sektora MSP najbardziej wyrazistą cechą rynku zamówień jest jego biurokratyzacja i sformalizowanie (opinia 68% badanych). Blisko 60% przedstawicieli MSP dostrzega trudności w budowaniu relacji z zamawiającymi. To tworzy więc przewagę rynku komercyjnego nad publicznym. Inną przewagą rynku komercyjnego jest możliwość „dogadania się” ze zleceniodawcą, co w przypadku zamówień publicznych jest niemożliwe (tak uważa 48% badanych). Blisko połowa badanych (48%) była zdania, że na rynku zamówień publicznych rządzi niska cena, w związku z czym zamawiane produkty/usługi są niższej jakości niż na rynku komercyjnym. Przedsiębiorcy również często wyrażali negatywne opinie na temat przejrzystości rynku zamówień publicznych. Blisko połowa przedstawicieli sektora MSP (46%) nie zgodziła się ze stwierdzeniem, że obowiązujące procedury gwarantują, że zostanie wybrany najlepszy wykonawca. Często kwestionowano także opinię, że wybieranie wykonawców odbywa się w sposób przejrzysty (42%). Te negatywne głosy ujawniły się w pomiarze z 2013 roku silniej niż w latach poprzednich. Oznacza to, że na przestrzeni lat 2011-2013 wiara przedsiębiorców sektora MSP w „sprawiedliwość” i „przewidywalność” procedur zamówień publicznych uległa nadwyżeniu, zniechęcając do udziału w tym rynku. W porównaniu z pierwszym pomiarem z 2011 roku w sposób istotny wrósł także odsetek przedstawicieli sektora MSP wyrażających się negatywnie o ekonomicznej opłacalności rynku (z 13% do 20%) i pewności zapłaty za zrealizowane zamówienia (z 4% do 10%).

Z kolei opinie zamawiających o rynku zamówień i obowiązujących przepisach są bardzo zróżnicowane, w tym też krytyczne. Trzy edycje badania wskazały, iż stale podzielanym poglądem zamawiających jest ten, że przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych (Pzp) nie zawsze pozwalają wybrać najlepszego wykonawcę (65% ankietowanych). Blisko dwie trzecie zamawiających jest zdania, że przepisy Pzp zmieniają się zbyt często (64%). Spora część badanych (60%) sądzi, że biurokracja związana z zamówieniami publicznymi zniechęca przedsiębiorców do ubiegania się o zamówienia. Sami zamawiający również ze swojej strony akcentują problemy wynikające ze skomplikowanych, trudnych do stosowania przepisów (54%). Połowa badanych uważa ustawę za niedostosowaną do realiów rynkowych (51%). Podobnie często krytykowano ustawę czyniąc ją odpowiedzialną za gorszą (niż na rynku komercyjnym) jakość kupowanych towarów i usług (49%). Zamawiający wyrażali też pogląd o niedoskonałości systemu kontroli, który w obecnym kształcie skłania do działania w sposób rutynowy, bezpieczny (58%). Ten pogląd podtrzymywany jest od pierwszej edycji tych badań. Utrzymała się także opinia o braku oczekiwanego wpływu ustawy Pzp na dbałość o dobro publiczne (33%). Również nie dostrzegana jest wyraziście rola Pzp w oszczędzaniu środków publicznych przy zachowaniu wysokiej jakości nabywanych produktów i usług (38%).

Rynek zamówień publicznych postrzegany przez MSP

Utworzono: piątek, 07, luty 2014 09:04 Agnieszka Serbeńska

Z wyników badania wyciągnięto wnioski wskazujące, że zamawiający konsekwentnie realizują politykę najniższej ceny (nawet zaobserwowano pewien wzrost liczby zamówień z kryterium 100% cena). Na rynku zdecydowanie dominuje przetarg nieograniczony, natomiast po tryby szczególnie sprzyjające innowacyjności zamawiający sięgają niezwykle rzadko. Nie zwiększa się też popularność elektronicznych zamówień publicznych. Ponadto ubywa firm MSP działających na rynku zamówień publicznych oraz firm pozytywnie oceniających swój potencjał do realizacji zamówień publicznych na nowe lub udoskonalone produkty lub usługi.

Ostatnie badania i analiza porównawcza wyników poprzednich jego edycji dowodzą, że proces kształtowania zamówień publicznych przyjaznych sektorowi MSP nie przebiega w stopniu i skali jaką wyznaczają cele projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych”. Ta sytuacja też nie sprzyja innowacyjności zamówień publicznych oraz zwiększaniu zamówień publicznych przeprowadzanych drogą elektroniczną. Dlatego w podsumowaniu badania przygotowano rekomendacje dla działań najważniejszych z punktu widzenia celów projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych”. Wskazują one na rozwiązania służące: zniesieniu barier dostępu MSP do rynku zamówień publicznych, częstszemu stosowaniu przez zamawiających innych niż cena kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty, rozwojowi innowacyjnych zamówień publicznych oraz elektronicznych zamówień. Rekomendacje także dotyczą działań podnoszących poziom wiedzy na temat zamówień publicznych.

AS

Źródło: PARP